

**PROGRAMMA VAN MAATREGELEN BIJ
ARCHEBO-RAPPORT 2023F80**

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN HAACHT – ZOELLAAN

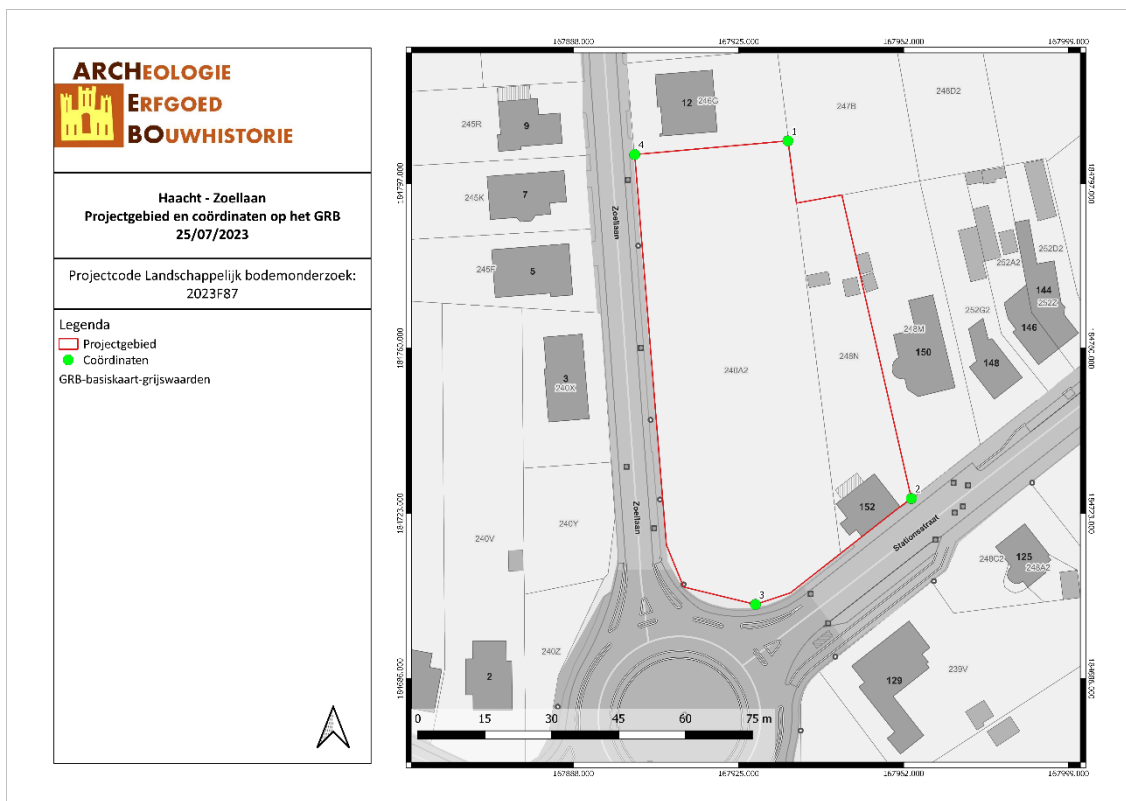
J. CLAESEN, N. GEELEN & D. WIJNS

AUGUSTUS 2023

1 ALGEMEEN

Administratieve gegevens / Technische Fiche

Onderzoek:	Programma van maatregelen Haacht – Zoellaan.																								
Opdrachtnemer:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaeken																								
Projectleiding:	Jan Claesen																								
Erkend archeoloog:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																								
Locatie:	Vlaams-Brabant, Haacht, Zoellaan/Stationsstraat 152																								
Coördinaten :	<table border="0"> <tr> <td>1</td> <td>X</td> <td>167936.07</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>184806.47</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>X</td> <td>167963.72</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>184726.33</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>X</td> <td>167928.77</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>184702.59</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>X</td> <td>167901.72</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>184803.43</td> </tr> </table>	1	X	167936.07		Y	184806.47	2	X	167963.72		Y	184726.33	3	X	167928.77		Y	184702.59	4	X	167901.72		Y	184803.43
1	X	167936.07																							
	Y	184806.47																							
2	X	167963.72																							
	Y	184726.33																							
3	X	167928.77																							
	Y	184702.59																							
4	X	167901.72																							
	Y	184803.43																							
Kadastrale percelen:	Haacht, Afdeling 1, Sectie D, percelen 240A2 en 248N																								

HAZO/25/07/23/1 - Digitale aanmaak.

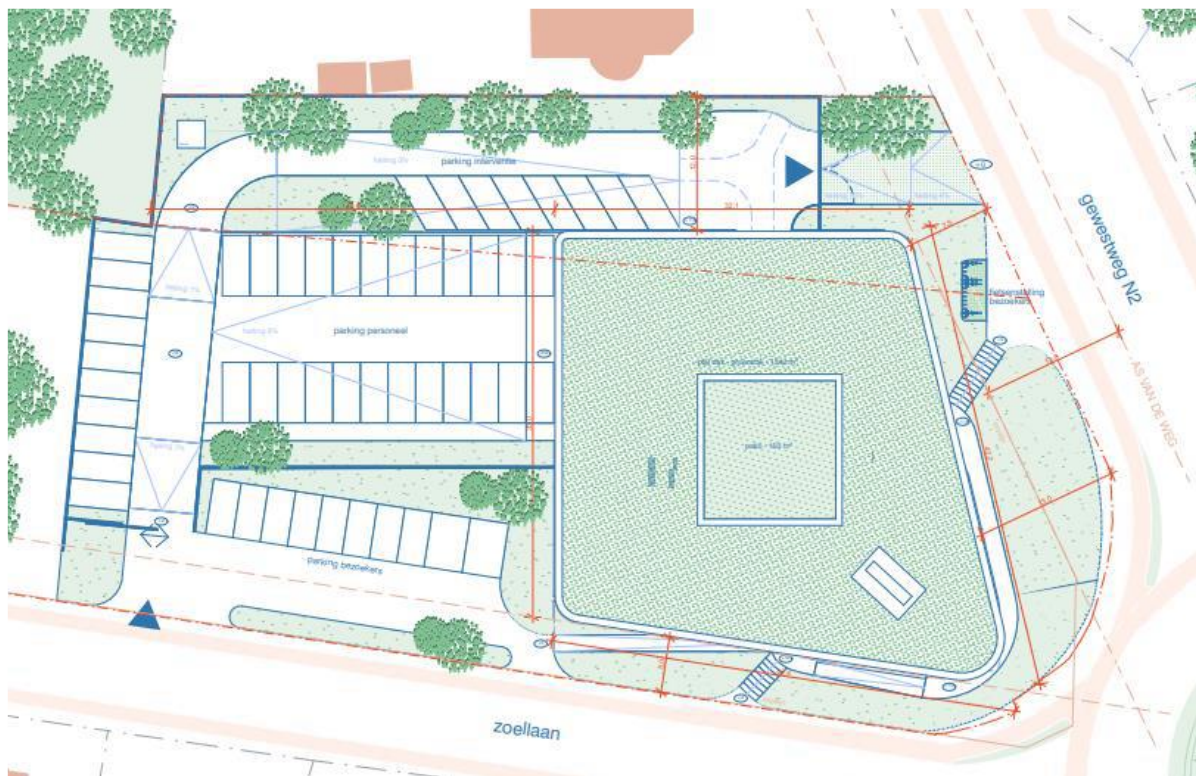
Figuur 1. Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart. (Geopunt, 2023).

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

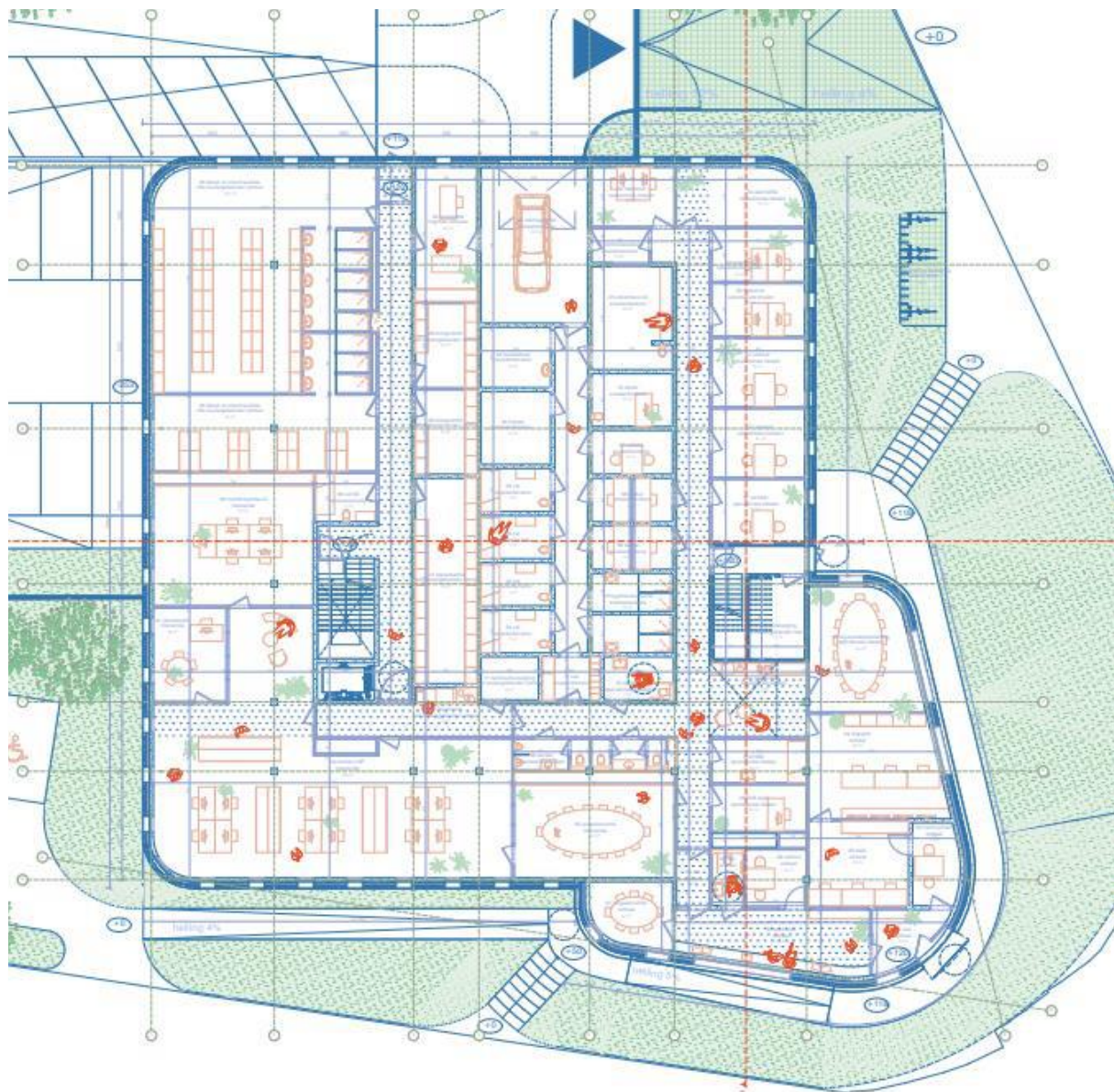
Aanleiding van het vooronderzoek

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota (id 22732)¹ opgemaakt voor het projectgebied aan de Zoellaan in Haacht. Het bestaande bos zal gerooid worden en een aanpalende woning gesloopt. Nadien wordt een nieuw politiekantoor met parking opgetrokken en aangelegd. **Het projectgebied is ca. 4700m² groot.**

Figuur 2. Inplantingsplan. (Opdrachtgever, 2022).

¹ CLAESEN J., *Archeologienota Haacht – Zoellaan*, Kortenaeken, 2022.

Figuur 3. Grondplan niveau 0. (Opdrachtgever, 2022).

Figuur 4. Grondplan niveau -1. (Opdrachtgever, 2022).

Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem ²

Het projectgebied ligt op de hoek van de Zoellaan en de Stationsstraat 152 in de gemeente Haacht. Het terrein bestaat uit twee percelen, meer bepaald 240a2 en 248n. Het perceel 240a2, langs de Zoellaan, is ingenomen door een verwilderd bos met onder andere berken. Het perceel 248n, aan de Stationsstraat 152, bestaat uit een woning aan de straatkant met achterliggende tuin en twee bijgebouwtjes (tuinhuizen) achteraan. Het totale plangebied heeft een oppervlakte van ca. 4700m².

De bestaande woning werd intussen gesloopt tot tegen het maaiveld en het bos werd gerooid. Nadien zal op het terrein een nieuw politiekantoor opgetrokken worden voorzien van een parking. De parking bevindt zich in het noordelijke deel van het terrein met een toegang via de Zoellaan. In de parking zal gewerkt worden met een hellend verloop, zoals te zien op onderstaand inplantingsplan. Het politiekantoor wordt gebouwd in het zuidelijke deel met een fietsenstalling aan de Stationsstraat. Het kantoorgebouw zal een plat groen dak hebben van ca. 1242m², met centraal een patio 150m². Het gebouw wordt voorzien van een gelijkvloersniveau en een 1ste verdieping.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het projectgebied van het einde van de 18de eeuw tot het midden van de 20ste eeuw onbebouwd was. Tijdens deze periode was het gebied voornamelijk in gebruik als akkerland. Vanaf het midden van de 20ste eeuw wordt het westelijke deel ingenomen als bos en het oostelijke deel met een woning en tuin. Deze situatie blijft ongewijzigd tot op de dag van vandaag.

Binnen het projectgebied zijn er geen CAI locaties bekend. In de omgeving bevinden zich wel enkele sites waaronder een groot aantal bunkers uit de 2de Wereldoorlog. Een belangrijk vooronderzoek situeert zich niet ver ten noorden van het terrein. Hier werden sporen uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen teruggevonden. Een verdere opgraving werd geadviseerd en uitgevoerd maar het betreffende rapport werd nog niet gepubliceerd. Echter op deze locatie waren ook zandwinningskuilen aanwezig. Bij het onderzoek kon bovendien waargenomen worden dat er geen aanwijzingen zijn voor steentijdartefactensites. De bodem, gelijkend aan deze van het projectgebied, meer bepaald een Sbm bodem, bestaat uit een dik plaggendek van ca. 60cm gevolgd door de C-horizont.

Het terrein situeert zich in het zuidwesten van de bewoningskern van Haacht op het kruispunt van de Zoellaan en de Stationsstraat. Verder naar het zuiden en westen op wordt het gebied gekenmerkt door verscheidene waterlopen waaronder de Schoonbroekloop, Don Boscogracht en de Leibeek. Deze waterrijke zone situeert zich tussen Haacht en de deelgemeente Wespelaar. De belangrijkste rivier betreft de Dijle, in het noorden en noordoosten van de gemeente. Deze vormt tevens de grens tussen de gemeente Haacht en Keerbergen/Tremelo.

Samenvattend kan gesteld worden dat gezien de landschappelijke ligging en het archeologisch kader een hogere trefkans is voor grondsporen uit de metaaltijden, de Romeinse periode en de middeleeuwen. Zeker gezien het nabijgelegen onderzoek iets ten noorden van het terrein waarbij diverse sporen uit deze periodes werden teruggevonden. De kans op steentijdartefactensites wordt eerder laag ingeschat gezien de bodemkundige gegevens en deze waargenomen bij het eerder vermeld sleuvenonderzoek aan de Zoellaan/Langerheide. Mogelijk is wel nog een podzolbodem bewaard binnen het plangebied, waardoor het zinvol is om in eerste instantie een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren. Nadien dient een verder proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden na de bovengrondse sloop van de woning en de rooi van de bomen. Bij de rooi dienen de stronken behouden te blijven tot na de uitvoer van het sleuvenonderzoek om zodoende geen schade te berokken aan het mogelijke archeologische erfgoed in de bodem.

---

² CLAESSEN J. & GEELEN N., *Archeologienota Steenokkerzeel – Haachtsesteenweg*, Kortenaeken, 2022.

Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied gekarteerd met het bodemtype Scm. Een dergelijk bodem wordt gekenmerkt door een matig droge lemige zandbodem met een dikke antropogene humus A-horizont. Dit zijn zogenaamde plaggenbodems met een A-horizont van meer dan 60 cm dik, is donkerbruin of donkergrijs en kan meestal in twee subhorizonten verdeeld worden: een bovenste deel (Ap-horizont) 25-30cm met 2-2,5% humus en een onderste deel met ongeveer 1,2% humus. Onder de humeuze A komt een verbrokkelde Podzol B horizont voor. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90cm.

Op 24 juli 2023 werden er vijf landschappelijke boringen uitgevoerd op het terrein. Hieruit bleek dat de bodem was opgebouwd uit lemig zand. In alle boringen werden AC profielen aangetroffen. De Ap-horizont was bruin van kleur en had een dikte van 50 – 70 cm. Hieronder lag rechtstreeks de gelige C-horizont. In boring B1 werd er mogelijk een spoor aangeboord: tussen de Ap en de C-horizonten lag een grijzere laag met gele vlekken. In boring B2 konden twee fasen in het akkerdek onderscheiden worden: de bruine Ap1- horizont en een iets lichtere Ap2-horizont. Uit deze boringen bleek reeds dat er geen verkennend booronderzoek naar steentijdartefactensites nodig was.

De bevindingen van de landschappelijke boringen werden bevestigd tijdens het proefsleuvenonderzoek van 14 augustus 2023. Een groot deel van het oorspronkelijk bodemprofiel van het projectgebied is verloren gegaan als gevolg van ontzaveling of zandwinningsactiviteiten. In het zuidwestelijk gedeelte van het terrein, op de plaats waar duidelijk niet aan zandwinning werd gedaan, bestond het bodemprofiel uit een Ap-horizont van een 30 à 35-tal centimeters dik en dit op de C-horizont. Wellicht was dit oorspronkelijk zo voor het gehele terrein.

In één van de profielen (profiel 4) werden spitsporen vastgesteld, en dit in de zandwinningskuilen. De bodem werd dus zeer sterk vergraven door de mens waarbij een groot deel van de oorspronkelijke bodemopbouw werd vernield (met inbegrip van eventuele aanwezig zijnde archeologische sporen).

Er werden 6 sporen aangetroffen waarvan 4 greppelsporen (SP1, SP3, SP4 en SP6). De overige twee sporen (SP2 en SP5) waren wellicht niet antropogeen (mogelijks plantkuilen). De overige sporen waren recent en dateerden uit de (2de helft?) van de 20ste eeuw.

De sporen 2 en 5 werden aanvankelijk geïnterpreteerd als kuilen maar tijdens het couperen werd duidelijk dat het om natuurlijke sporen ging, vermoedelijk plantkuilen. Deze sporen hadden een ovale tot ronde vorm en vertoonden een lichtgrijsbruin vulling. Noch in het spoor, noch tijdens het aanleggen van de coupe werden er archaeologica aangetroffen. Spoor 5 was zeer ondiep: slechts een 2 à 3 cm.

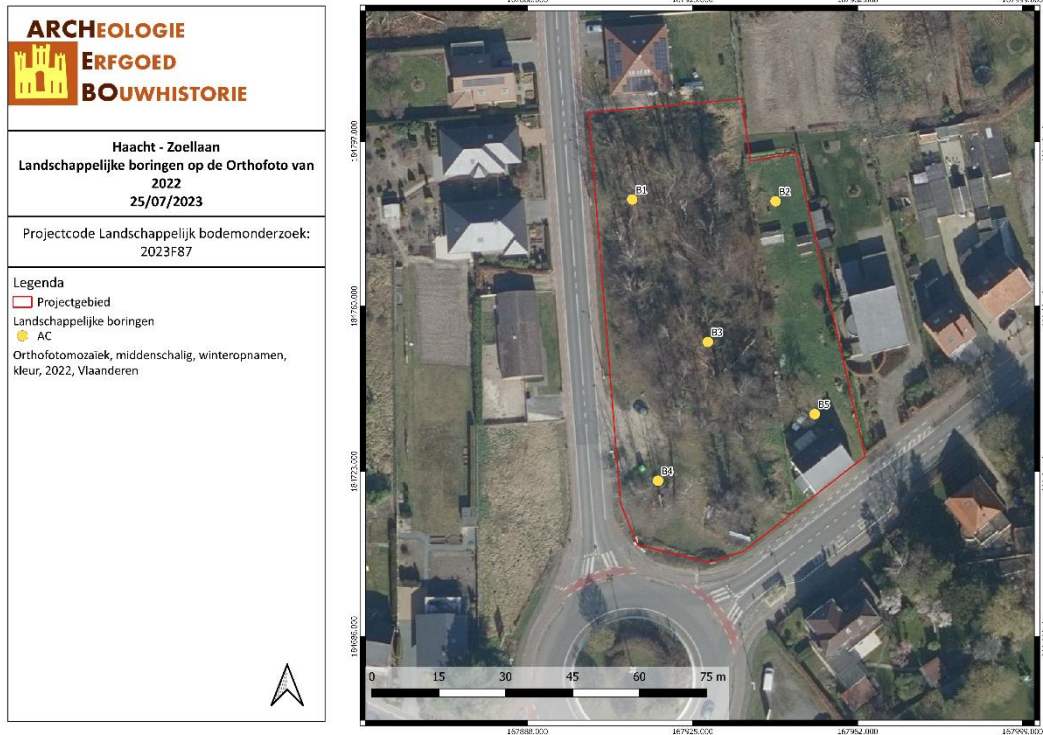
De overige sporen namelijk: SP1, SP3, SP4 en SP6 waren allen greppelsporen eveneens met een grijs-bruinige vulling en zeer ondiep (in de orde van 5 à 10 cm diepte). Deze duidelijk antropogene sporen konden niet gedateerd worden. Noch in het spoor, noch tijdens het aanleggen van de coupe werden er archaeologica aangetroffen.

De overige sporen werden gecatalogeerd als recent (20ste eeuw) gezien er in de vulling steeds scherven van industrieel wit aardewerk (faience en porselein), scherven van bierflesjes etc... aangetroffen werden. De kleur van deze recente sporen was dezelfde als deze van de ploeglaag.

Een groot deel van het projectgebied was verstoord door zandwinningskuilen. Deze kuilen hadden een diepte van ca. 90 cm en waren bruin van kleur en erg scherp afgelijnd. Op basis van de kleur en de scherpe aflijning kunnen deze kuilen in de Nieuwste Tijd gedateerd worden, mogelijk zelfs in de eerste helft van de 20ste eeuw. De tachtigjarige buurvrouw kon zich herinneren dat haar vader het naburige perceel dat hun eigendom was volledig ontzaveld had om het zand te kunnen verkopen. Vermoedelijk is dit ook binnen het projectgebied gebeurd. In de profiel 4 werden spitsporen vastgesteld, en dit in de zandwinningskuilen. Zij werden dus met de hand

uitgegraven en niet machinaal. Deze zandwinningskuilen kregen geen spoornummers toegewezen tijdens het onderzoek.

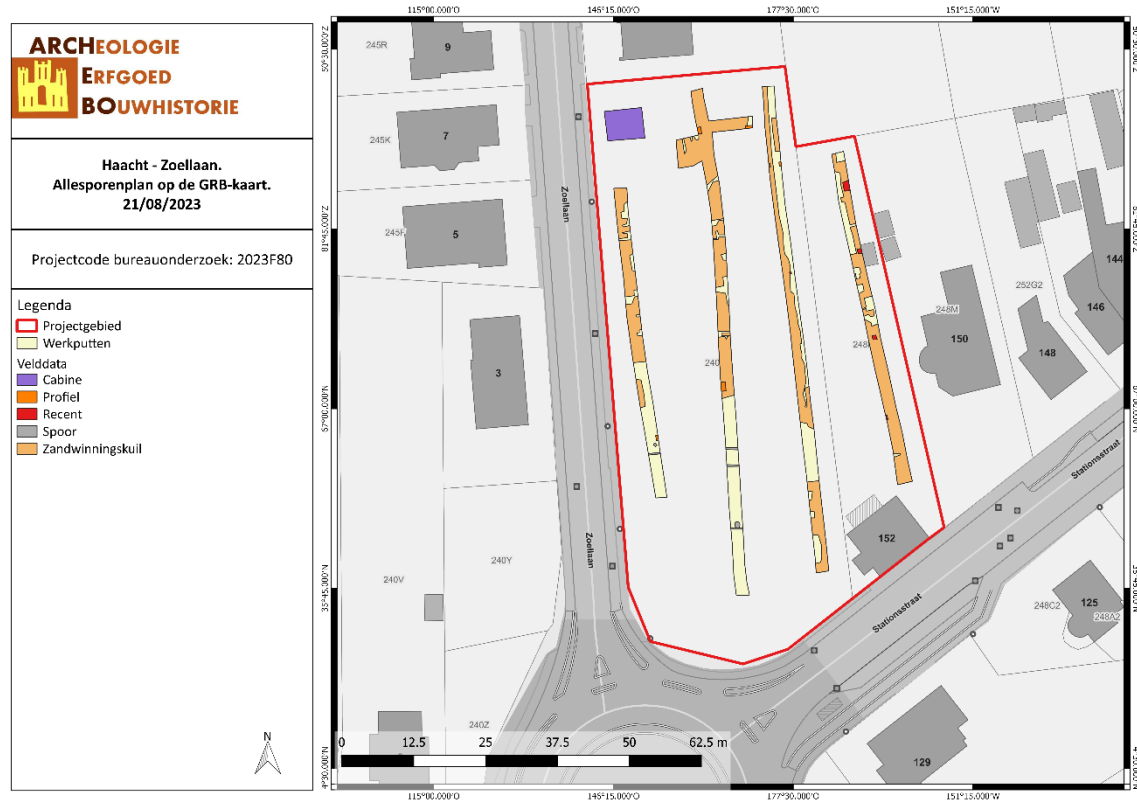
De aangetroffen sporen wijzen op off-site fenomenen (plantenkuilen), landbouwactiviteit (greppels) en zandwinning of ontzaveling (zandwinningskuilen). Van een occupatie kan echter niet gesproken worden. Er werd bovendien geen waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld. Zowel de vaststellingen als de aangetroffen sporen bevestigen dit. De kans op kennisvermeerdering werd dan ook zeer laag ingeschat. Een vervolgonderzoek werd bijgevolg niet noodzakelijk geacht.

HAZO/25/08/23/2 - Digitale aanmaak.

Figuur 5. Situering van de landschappelijke boringen op de orthofoto. (Geopunt, 2023).

Figuur 6: Allesporenplan. (Archebo bvba, 2023).

Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op basis van het verslag van resultaten. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Op basis van de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek zonder ingreep in bodem en het proefsleuvenonderzoek, wordt er **geen** archeologisch vervolgonderzoek in functie van steentijd artefactensites of een vlakdekkende opgraving aanbevolen binnen de grenzen van het projectgebied. Er werd tijdens het proefsleuvenonderzoek geen waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld. De kans op kennisvermeerdering is nihil. Bovendien blijkt uit het proefsleuvenonderzoek dat een groot gedeelte van het projectgebied sterk vergraven tot volledig verstoord is door ontzaveling of zandwinningskuilen.

De geplande werken zullen het archeologisch niveau verstoren (voor zover dit niet reeds verstoord werd door de zandwinningskuilen), maar gezien het ontbreken van een archeologisch potentieel op het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren. Daarom stelt ARCHEBO bvba voor om het terrein definitief vrij te geven.

Conclusie

Het uitgevoerde vooronderzoek is volledig. Alle relevante beschikbare bronnen zijn geraadpleegd.

Binnen het onderzoeksgebied dient geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren in welke vorm dan ook.

Deze nota ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht indien er alsnog archeologische resten aan het licht komen.

3 FIGURENLIJST

Figuur 1. Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart. (Geopunt, 2023).	2
Figuur 2. Inplantingsplan. (Opdrachtgever, 2022).	3
Figuur 3. Grondplan niveau 0. (Opdrachtgever, 2022).	4
Figuur 4. Grondplan niveau -1. (Opdrachtgever, 2022).	5
Figuur 5. Situering van de landschappelijke boringen op de orthofoto. (Geopunt, 2023).	8
Figuur 6: Allesporenplan. (Archebo bvba, 2023).....	9